

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามมาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร สรุปปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่ามีปัญหา 6 ปัญหา คือ 1) ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ปัญหาด้านการพัฒนาครู 3) ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา 4) ปัญหาด้านการจัดระบบการศึกษา 5) ปัญหาด้านการสร้างเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา และ 6) ปัญหาด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ปราบกฎผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและวิธีการแก้ไขของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ด้าน	ปัญหา	วิธีการแก้ไข
ผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ครูน้อยต้องดูแลนักเรียนหลายชั้น - จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมน้อย - ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตรหลาน - ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว - ผู้ปกครองหย่าร้างกัน นักเรียนอยู่กับญาติ ขาดการดูแลเอาใจใส่ - จัดทำโครงการ กิจกรรมยังไม่ครอบคลุม - ขาดครูที่ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา - สื่อ อุปกรณ์ เครื่องดนตรีมีน้อย - ครูน้อยสอนไม่ครบชั้น - ครูขาดทักษะการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ - ครูทำหน้าที่หลายอย่างภาระงานมาก 	<ul style="list-style-type: none"> - เกลี่ยครูจาก โรงเรียนเกินเกณฑ์ ให้โรงเรียนขนาดเล็ก - จัดอบรมการทำโครงการ/ กิจกรรมแก่ครู - โรงเรียนจัดทำสื่อ เอกสาร จากโรงเรียนถึงผู้ปกครอง - จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน - จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน - จัดทำโครงการ /กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนวิถีพุทธ เด็กไทยไร้พุง - เชิญวิทยากรภายนอก เช่น สสส. - เชิญวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยสอน - จัดอบรมครูด้าน ศิลปะ ดนตรี กีฬา - ส่งเสริมการเข้าร่วมประกวดกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา - ขอความร่วมมือจากชุมชน จัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องดนตรี - อบรมครูให้มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ - จัดการสอนแบบบูรณาการ โครงการ - การใช้สื่อ ICT ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน - ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

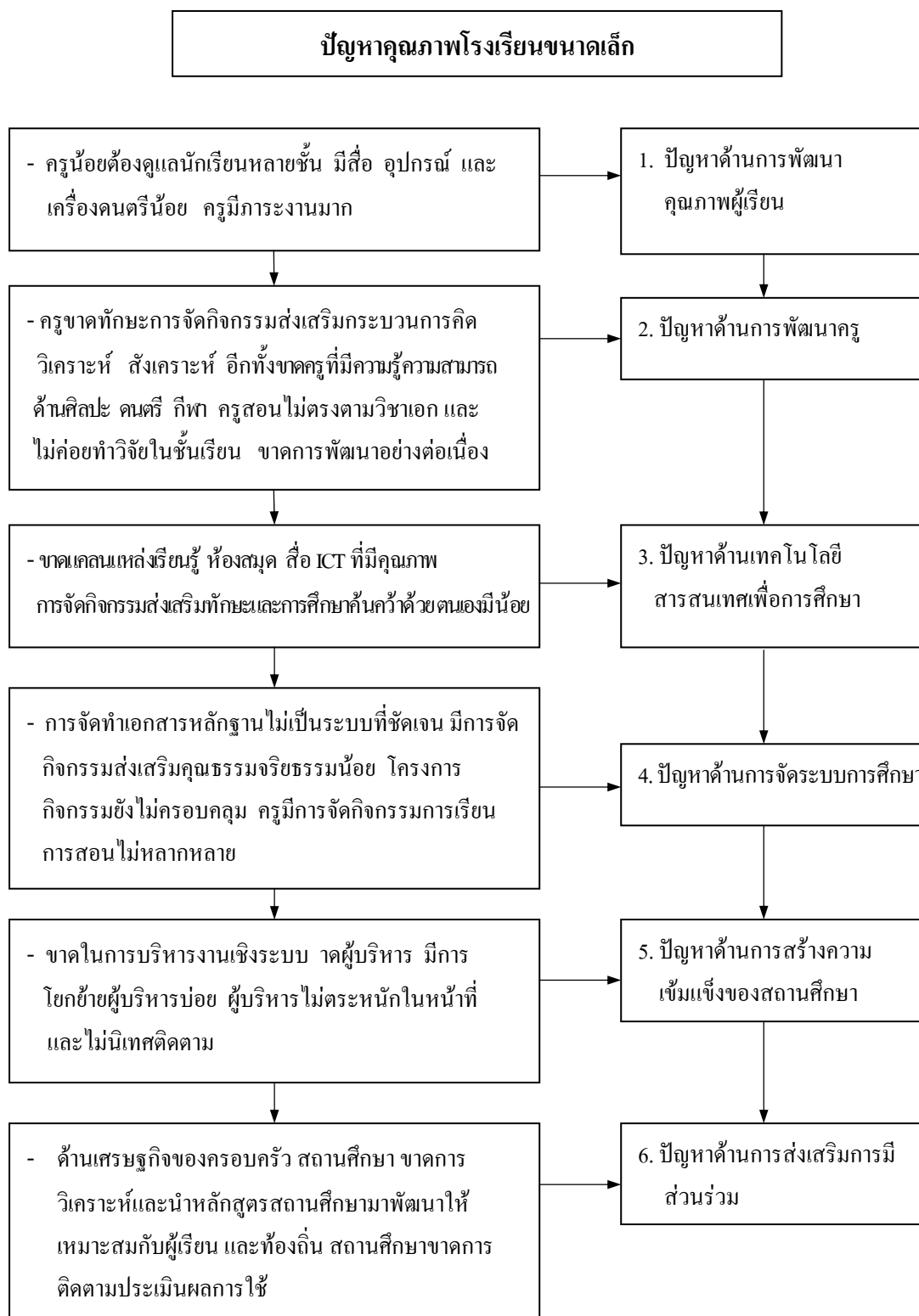
ตาราง 1 (ต่อ)

ด้าน	ปัญหา	วิธีการแก้ไข
ครู	- ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก	- เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาช่วยสอน
	- ครูสอนไม่ครบชั้น	- จัดสรรอัตราครูให้เพียงพอ
	- ขาดแคลนแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด สื่อ ICT ที่มีคุณภาพ	- จัดสรรงบประมาณ / จัดทำพัฒนา แหล่งเรียนรู้ห้องสมุด สื่อ ICT
	- การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีน้อย	- ใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกในท้องถิ่น
	- ครูน้อยสอนไม่ครบชั้น	- สร้างเครือข่ายโดยการสอนรวมกลุ่ม โรงเรียนขนาดเล็ก
	- ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก	- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ
	- ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่หลากหลาย	- ส่งเสริมการจัดกิจกรรม โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ
	- ครูน้อย สอนไม่ครบชั้น	- ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
	- ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก	- จัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น
	- ครูน้อย สอนไม่ครบชั้น	- จัดอบรมครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก
	- ครูไม่ค่อยทำวิจัยในชั้นเรียน	- รวมโรงเรียนขนาดเล็กเป็นกลุ่ม โรงเรียน ใช้บุคลากรร่วมกัน
	- ครูมีภาระงานมาก	- จัดอบรมครูเรื่องการวัดและ ประเมินผล
- การโยกย้ายบ่อยของผู้บริหาร	- จัดอบรมครูในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	
- ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	- การเรียนบางชั้นระหว่างโรงเรียน	
	- จูงใจให้ผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำใน การพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก	
	- อบรม ประชุมสัมมนาผู้บริหาร ให้มีประสิทธิภาพ	
	- นิเทศติดตามผล	

ตาราง 1 (ต่อ)

ด้าน	ปัญหา	วิธีการแก้ไข
ผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดผู้บริหาร - ผู้บริหารย้ายบ่อย - ผู้บริหารไม่ตระหนักในการบริหารงานเชิงระบบ - ครูสอนไม่ครบชั้น - ผู้บริหารไม่นิเทศติดตาม - สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์ และนำหลักสูตรสถานศึกษามาพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น - สถานศึกษาขาดการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา - การจัดทำเอกสาร หลักฐานไม่เป็นระบบที่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - ยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก - อบรม ผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพ - กำหนดตำแหน่งผู้บริหาร - รวมโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ใกล้ ๆ กัน - จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ - นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา - ร่วมกันจัดทำหลักสูตร โรงเรียนขนาดเล็กด้วยกัน - สร้างเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก - อบรมครูให้มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา - พังพาโรงเรียนขนาดใหญ่ - นิเทศติดตามการใช้หลักสูตร - เชิญวิทยากรท้องถิ่น - จัดทำคู่มือ / แนวทางการส่งเสริม - ความสัมพันธ์

นำผลการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ภาพประกอบ 5 ผลการศึกษาปัญหาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

จากภาพประกอบ 5 ผลจากการศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 6 ปัญหา ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ปัญหาด้านการพัฒนาครู 3) ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา 4) ปัญหาด้านการจัดระบบการศึกษา 5) ปัญหาด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา และ 6) ปัญหา ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ผลสรุปจากการนำผลการสัมภาษณ์มาบูรณาการกับเอกสารที่สังเคราะห์เกี่ยวกับหลักการแนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการ นำผลจากการศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ตามโครงสร้างและหลักวิชา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งอยู่ในระหว่าง 0.80-1.00 แสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กมีความตรง เชิงเนื้อหาโครงสร้างและหลักวิชาทั้ง 6 ด้าน 45 รายการ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่
  - 1.1 ทบทวนเกณฑ์การวัดและประเมินผลรวม ทั้งปรับปรุง วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยการใช้วิธีการที่หลากหลาย
  - 1.2 ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนโดยลดเนื้อหา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง ฝึกการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหาให้มากขึ้น
  - 1.3 สรรหารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสอนบูรณาการ การสอนคละชั้น
  - 1.4 รมรงค์ให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองให้เข้าใจเรื่องพัฒนาการทางสมอง
  - 1.5 สสำรวจข้อมูลนักเรียนออกกลางคัน เด็กตกหล่น เด็กไร้สัญชาติ ให้ความช่วยเหลือ และพาเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ ตามสภาพปัญหาและความต้องการในรูปแบบที่หลากหลาย
  - 1.6 จัดแนะแนวการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 17 รายการ ได้แก่
  - 2.1 วิจัยและพัฒนาารูปแบบวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการเฉพาะ

- 2.2 จัดอบรมครูประจำการในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการคิด
- 2.3 สอบถามความสมัครใจจากครู โรงเรียนที่มีอัตราเกินเกณฑ์ที่มีความประสงค์จะไปสอนในโรงเรียน ที่มีอัตราต่ำกว่าเกณฑ์
- 2.4 ครูเพียงพอแต่วุฒิไม่ตรง ให้สลับโรงเรียนกันสอนโดยจะมีการมอบค่าตอบแทนและค่าพาหนะ
- 2.5 ให้ครูแกนนำ หรือครูต้นแบบไปช่วยเหลือด้านวิชาการแก่โรงเรียนขนาดเล็ก
- 2.6 ติดต่อวิทยากรท้องถิ่นเข้ามาสอนนักเรียนในวิชาเฉพาะที่ครูไม่มีความถนัด
- 2.7 ส่งเสริมให้ครูที่สอนไม่ตรงวุฒิให้ได้รับการพัฒนา เชิงวิชาการ จากจากสถาบันผลิตครูในท้องถิ่น
- 2.8 ประสานงานกับสถาบันราชภัฏ สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่ผลิตนิสิต นักศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ เพื่อขอนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 2.9 ฝึกอบรมครูในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ
- 2.10 ครูทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.11 พัฒนาคูโดยใช้รูปแบบต่าง ๆ โดยพยายามไม่ให้ครูทิ้งห้องเรียน
- 2.12 เผยแพร่รูปแบบการพัฒนาคูเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนด้วยกันภายในโรงเรียนเดียวกันและต่างโรงเรียน
- 2.13 ใช้สื่อการเรียนการสอนทางไกลในการพัฒนาคู EDLTV และการใช้สื่อสารทางไกลผ่านดาวเทียมของวังไกลกังวล
- 2.14 พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำการที่สอนไม่ตรงตามวุฒิ ต่อยอดครูประจำการ ครูดี ครูเก่ง (Master Teacher) ที่เป็นครูต้นแบบ ครูดีในดวงใจ พัฒนาคูทุกคนด้วยระบบ e-training ทั้ง 8 กลุ่มสาระ
- 2.15 กำหนดแผนการนิเทศและติดตามการดำเนินงานของครู
- 2.16 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศและติดตามครู
- 2.17 นิเทศและติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน
3. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่
  - 3.1 กำหนดเป้าหมายสัดส่วนนักเรียน ต่อการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อจัดทำให้เพียงพอ
  - 3.2 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้ และพัฒนาบทเรียน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

3.3 เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในลักษณะเครือข่ายการศึกษาแห่งชาติโดยเชื่อมโยงทั้ง MOE-Net, Uni Net และเชื่อมโยงไปสู่ ETV หรือโทรทัศน์วิทยุ เพื่อการศึกษา

3.4 มีงานวิจัยรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3.5 พัฒนาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้เพื่อการเรียนรู้

3.6 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายในการพัฒนาวิชาชีพ (คลินิกวิชาการ)

4. ด้านการจัดระบบการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 7 รายการ ได้แก่

4.1 เร่งทบทวนเกณฑ์การจบหลักสูตรแต่ละระดับชั้นรวมทั้งพิจารณาทบทวนระบบที่ไม่มีตกซ้ำ ให้มีการสอนซ่อมเสริมแทน เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.2 จัดระบบการเรียนต่อยอดจากการศึกษาภาคบังคับ โดยพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้จบการศึกษามีทักษะความรู้ ด้านอาชีพเพื่อการทำงาน ตามความถนัดและความสามารถของตน หากไม่ศึกษาต่อ ระดับสูงขึ้น

4.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการบริหารหลักสูตรปรับระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

4.4 ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกลุ่ม เพื่อร่วมมือพัฒนาการศึกษาในรูปแบบเครือข่ายทางวิชาการ

4.5 การศึกษาพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและสร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

4.6 พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผล

4.7 พัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน โดยจัดทำมาตรฐาน ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่เรียนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5. ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 รายการ ได้แก่

5.1 กระจายอำนาจทั้งด้านบริหารวิชาการบริหารบุคลากร บริหารงบประมาณ และบริหารทั่วไป และจัดระบบรองรับ โดยขยายโครงการนำร่อง

5.2 อบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของสำนักงานเขตพื้นที่

5.3 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชนในการส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา

6. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่

6.1 กำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนในการสนับสนุนองค์กรส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมจัดการศึกษา

6.2 มีกลไกส่งเสริมสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ เช่น บทบาท การลดหย่อนยกเว้นภาษี

6.3 นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลความก้าวหน้าของโรงเรียน

6.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

6.5 สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.6 สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นของการมีส่วนร่วมการเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติของการมีส่วนร่วม

**ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองศรีอยุธยา เขต 1**

จากผลการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารการศึกษามานุกรณาการเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ปรากฏผลตามดังตาราง 2-8

ตาราง 2 ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
1. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.08	0.69	ความเหมาะสม	4.08	0.83	เป็นไปได้
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.13	0.71	ความเหมาะสม	4.05	0.64	เป็นไปได้
3. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา	4.03	0.72	ความเหมาะสม	4.18	0.33	เป็นไปได้
4. ด้านการจัดระบบการศึกษา	4.24	0.69	ความเหมาะสม	4.02	0.57	เป็นไปได้
5. ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา	4.11	0.66	ความเหมาะสม	4.22	0.66	เป็นไปได้
6. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม	4.07	0.72	ความเหมาะสม	4.12	0.83	เป็นไปได้

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นในภาพรวม พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 6 ด้าน 45 รายการ มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ได้แก่ ด้านการจัดระบบการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการ

ศึกษา ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม และด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา

ตาราง 3 ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
1. ทบทวนเกณฑ์การวัดและประเมินผลรวม ทั้งปรับปรุง วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยการใช้วิธีการที่หลากหลาย	4.08	0.72	เหมาะสม	4.13	1.00	เป็นไปได้
2. ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยลดเนื้อหา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริงฝึกการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาให้มากขึ้น	4.29	0.68	เหมาะสม	4.47	1.00	เป็นไปได้
3. สรรหารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสอนบูรณาการ การสอนคละชั้น	4.14	0.68	เหมาะสม	4.07	0.00	เป็นไปได้
4. รมรงค์ให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้เข้าใจ เรื่องพัฒนาการทางสมอง	3.74	0.70	เหมาะสม	3.73	1.00	เป็นไปได้
5. สํารวจข้อมูลนักเรียนออกกลางคัน เด็กตกหล่น เด็กไร้สัญชาติให้ความช่วยเหลือและพาเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ ตามสภาพปัญหาและความต้องการในรูปแบบที่หลากหลาย	4.33	0.68	เหมาะสม	4.60	1.00	เป็นไปได้
6. จัดแนะแนวการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	3.94	0.71	เหมาะสม	3.53	1.00	เป็นไปได้

จากตาราง 3 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้วยว่า การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้ง 6 รายการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อย่างได้แก่ ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนโดยลดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริงฝึกการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหาให้มากขึ้น สํารวจข้อมูลนักเรียน ออกกลางคัน เด็กตกหล่น เด็กไร้สัญชาติให้ความช่วยเหลือและพาเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับตาม สภาพปัญหาและความต้องการในรูปแบบที่หลากหลาย และสรรหารูปแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสอนบูรณาการ การสอนคละชั้น

ตาราง 4 ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

แนวทางการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
1. วิจัยและพัฒนารูปแบบวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการเฉพาะ	4.07	0.68	เหมาะสม	3.93	0.00	เป็นไปได้
2. จัดอบรมครูประจำการในการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการคิด	4.26	0.78	เหมาะสม	3.53	1.00	เป็นไปได้
3. สอบถามความสมัครใจจากครู โรงเรียนที่มีอัตราเกินเกณฑ์ที่มีความประสงค์จะไปสอนในโรงเรียนที่มีอัตราต่ำกว่าเกณฑ์	4.26	0.82	เหมาะสม	4.33	1.00	เป็นไปได้
4. ครูเพียงพอแต่วุฒิไม่ตรง ให้สถาบันโรงเรียนกันสอน โดยจะมีการมอบค่าตอบแทน และค่าพาหนะ	4.09	0.69	เหมาะสม	4.00	0.00	เป็นไปได้
5. ให้ครูแกนนำ หรือครูต้นแบบไปช่วยเหลือ ด้านวิชาการ แก่โรงเรียนขนาดเล็ก	3.96	0.73	เหมาะสม	3.40	0.00	เป็นไปได้
6. ติดต่อวิทยากรท้องถิ่นเข้ามาสอนนักเรียน ในวิชาเฉพาะที่ครูไม่มีความถนัด	4.07	0.59	เหมาะสม	3.93	0.00	เป็นไปได้
7. ส่งเสริมให้ครูที่สอนไม่ตรงวุฒิให้ได้รับการพัฒนาเชิงวิชาการจากสถาบันผลิตครู ในท้องถิ่น	4.09	0.69	เหมาะสม	4.37	1.00	เป็นไปได้

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
8. ประสานงานกับสถาบันราชภัฏ สถาบัน อุดม ศึกษาอื่น ๆ ที่ผลิต นิสิต นักศึกษา ด้าน ศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ เพื่อขออนักศึกษาเข้าไป ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู	4.17	0.70	เหมาะสม	3.87	1.00	เป็นไปได้
9. ฝึกอบรมครูในการจัดการเรียนร่วม ระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ	3.84	0.73	เหมาะสม	3.60	1.00	เป็นไปได้
10. ครูทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ และสามารถปฏิบัติงานได้ตาม มาตรฐานหรือเกณฑ์ ที่กำหนด	4.22	0.77	เหมาะสม	4.20	1.00	เป็นไปได้
11. พัฒนาครูโดยใช้รูปแบบต่าง ๆ โดย พยายามไม่ให้ครูทิ้งห้องเรียน	4.18	0.58	เหมาะสม	4.40	1.00	เป็นไปได้
12. เผยแพร่รูปแบบการพัฒนาครู เพื่อให้ เกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูผู้สอน ด้วยกันภายในโรงเรียน เดียวกันและต่างโรงเรียน	4.30	0.81	เหมาะสม	4.40	1.00	เป็นไปได้
13. ใช้สื่อการเรียนการสอนทางไกลใน การพัฒนาครู EDLTVและการใช้ สื่อสารทางไกลผ่านดาวเทียมของวัง ไกลกังวล	4.24	0.69	เหมาะสม	4.07	0.00	เป็นไปได้
14. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู ประจำการ ที่สอนไม่ตรงตามวุฒิต่อ ยอดครูประจำการ ครูดี ครูเก่ง (Master teacher) ที่เป็นครูต้นแบบ ครูดี ใน ดวงใจ พัฒนาครูทุกคนด้วยระบบ E- training ทั้ง 8 กลุ่มสาระ	4.18	0.76	เหมาะสม	4.53	1.00	เป็นไปได้

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
15. กำหนดแผนการนิเทศและติดตาม การดำเนินงานของครู	4.14	0.77	เหมาะสม	4.47	1.00	เป็นไปได้
16. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศและ ติดตามครู	4.17	0.70	เหมาะสม	3.80	1.00	เป็นไปได้
17. นิเทศและติดตามการดำเนินงานของ โรงเรียน	4.11	0.64	เหมาะสม	4.13	0.00	เป็นไปได้

จากตาราง 4 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้วยว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา ทั้ง 17 รายการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ได้แก่ เผยแพร่รูปแบบการพัฒนาครู เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนด้วยกันภายในโรงเรียนเดียวกันและต่างโรงเรียน จัดอบรมครูประจำการในการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการคิด สอบถามความสมัครใจจากครู โรงเรียนที่มีอัตราเกินเกณฑ์ ที่มีความประสงค์จะไปสอนในโรงเรียนที่มีอัตราต่ำกว่าเกณฑ์ และใช้สื่อการเรียนการสอนทางไกลในการพัฒนาครู EDLTV และการใช้สื่อสารทางไกลผ่านดาวเทียมของวังไกลกังวล

ตาราง 5 ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา

แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
1. กำหนดเป้าหมายสัดส่วนนักเรียน ต่อการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดหาให้เพียงพอ	4.16	0.69	เหมาะสม	4.60	1.00	เป็นไปได้
2. พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้ และพัฒนาบทเรียน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.87	0.71	เหมาะสม	3.73	1.00	เป็นไปได้
3. เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในลักษณะเครือข่ายการศึกษาแห่งชาติโดยเชื่อมโยง ทั้ง MOE-Net, Uni Net และเชื่อมโยงไปสู่ ETV หรือ โทรทัศน์วิทยุเพื่อการศึกษา	4.24	0.78	เหมาะสม	4.93	0.00	เป็นไปได้
4. มีงานวิจัยรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพสารสนเทศจากนั้น หากยังขาดแคลนอยู่ จึงจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาสอน	3.93	0.71	เหมาะสม	4.13	0.00	เป็นไปได้
5. พัฒนาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เข้ามาใช้ในการเรียนรู้	3.89	0.74	เหมาะสม	4.00	0.00	เป็นไปได้
6. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายในการพัฒนาวิชาชีพ (คลินิกวิชาการ)	4.11	0.74	เหมาะสม	3.73	0.00	เป็นไปได้

จากตาราง 5 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้วยว่า การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ทั้ง 6 รายการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ได้แก่ เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในลักษณะ เครือข่ายการศึกษาแห่งชาติโดยเชื่อมโยงทั้ง MOE-Net, Uni Net และเชื่อมโยงไปสู่ ETV หรือ โทรทัศน์วิทยุ เพื่อการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายในการพัฒนาวิชาชีพ (คลินิกวิชาการ)

ตาราง 6 ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการจัดระบบการศึกษา

แนวทางการจัดระบบการศึกษา	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
1. เร่งทบทวนเกณฑ์การจบหลักสูตรแต่ละระดับชั้น รวมทั้งพิจารณาทบทวนระบบที่ไม่มีตกซ้ำ ให้มีการสอนซ่อมเสริมแทนเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผู้เรียน เป็นสำคัญ	4.26	0.68	เหมาะสม	3.37	1.00	เป็นไปได้
2. จัดระบบการเรียนต่อยอดจากการศึกษาภาคบังคับ โดยพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้จบการศึกษามีทักษะความรู้ ด้านอาชีพเพื่อการทำงาน ตามความถนัดและความสามารถของตน หากไม่ศึกษาต่อระดับสูงขึ้น	4.30	0.71	เหมาะสม	4.47	1.00	เป็นไปได้
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการบริหารหลักสูตรปรับระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ	4.34	0.70	เหมาะสม	4.07	0.00	เป็นไปได้
4. ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกลุ่มเพื่อร่วมมือพัฒนาการศึกษาในรูปแบบเครือข่ายทางวิชาการ	4.34	0.70	เหมาะสม	3.73	1.00	เป็นไปได้
5. การศึกษาพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และสร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียน	4.09	0.71	เหมาะสม	4.07	0.00	เป็นไปได้
6. พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผล	4.28	0.68	เหมาะสม	4.60	1.00	เป็นไปได้

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวทางการจัดระบบการศึกษา	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
7. พัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็ง ของโรงเรียน โดยจัดทำมาตรฐาน ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่เรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.13	0.68	เหมาะสม	3.87	0.00	เป็นไปได้

จากตาราง 6 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้วยว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก แนวทางการจัดระบบการศึกษา ทั้ง 7 รายการ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ได้แก่ เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการบริหารหลักสูตรปรับระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกลุ่มเพื่อร่วมมือพัฒนาการศึกษาในรูปแบบเครือข่ายทางวิชาการ จัดระบบการเรียนต่อออกจากการศึกษาภาคบังคับ โดยพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้จบการศึกษามีทักษะความรู้ ด้านอาชีพเพื่อการทำงาน ตามความถนัดและความสามารถของตน หากไม่ศึกษาต่อ ระดับสูงขึ้น และเร่งทบทวนเกณฑ์การจบหลักสูตรแต่ละระดับชั้น รวมทั้งพิจารณาทบทวนระบบที่ไม่มีตกซ้ำให้มีการสอนซ่อมเสริมแทน เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผู้เรียน เป็นสำคัญ

ตาราง 7 ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการสร้างเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา

แนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็ง ของสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
1. กระจายอำนาจทั้งด้านบริหารวิชาการ บริหารบุคลากร บริหารงบประมาณ และ บริหารทั่วไป และจัดระบบรองรับ โดย ขยายโครงการนำร่อง	4.07	0.59	เหมาะสม	4.13	1.00	เป็นไปได้
2. อบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับ การกระจายอำนาจของสำนักงานเขต พื้นที่	4.09	0.69	เหมาะสม	4.47	1.00	เป็นไปได้
3. ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชนในการ ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษา และสร้างเสริมความเข้มแข็งให้สถานศึกษา	4.17	0.70	เหมาะสม	4.07	0.00	เป็นไปได้

จากตาราง 7 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้วยว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก แนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา ทั้ง 3 รายการ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ได้แก่ ส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชน ในการส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษาและสร้าง ความเข้มแข็งให้สถานศึกษา อบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของสำนักงานเขตพื้นที่ และกระจายอำนาจทั้งด้านบริหารวิชาการบริหารบุคลากร บริหารงบประมาณ และ บริหารทั่วไป และจัดระบบรองรับ โดยขยายโครงการนำร่อง

ตาราง 8 ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนของสังคม

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนของสังคม	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	Mdn.	IQR.	ความหมาย	Mdn.	IQR.	ความหมาย
1. กำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน ในการสนับสนุน องค์กรส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมจัดการศึกษา	3.80	0.71	เหมาะสม	3.93	0.00	เป็นไปได้
2. มีกลไกส่งเสริมสนับสนุนและสร้าง แรงจูงใจ เช่น บทบาท การลดหย่อน ยกเว้นภาษี	4.36	0.82	เหมาะสม	4.67	1.00	เป็นไปได้
3. นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ความก้าวหน้าของโรงเรียน	4.08	0.72	เหมาะสม	3.87	1.00	เป็นไปได้
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษา	4.29	0.68	เหมาะสม	3.60	1.00	เป็นไปได้
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.14	0.68	เหมาะสม	4.53	1.00	เป็นไปได้
6. สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นของ การมีส่วนร่วมการเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติของการมีส่วนร่วม	3.76	0.74	เหมาะสม	4.13	1.00	เป็นไปได้

จากตาราง 8 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้วยว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม ทั้ง 6 รายการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ได้แก่ มีกลไกส่งเสริมสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ เช่น บทบาท การลดหย่อนยกเว้นภาษีส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา และสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นว่าเป็นภาพรวม พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 6 ด้าน 45 รายการ มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ได้แก่ ด้านการจัดระบบการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม และด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา